

W tym czasie (1975) w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych.

W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych.

W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych.

W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych. W tym czasie w Warszawie odbyły się konferencje i seminaria poświęcone badaniom mikroregionalnym zespołów osadniczych.

SEMINARIUM POŚWIĘCONE BADANIOM MIKROREGIONALNYM HALSZTACKICH ZESPOŁÓW OSADNICZYCH

W dniach 21 i 22 czerwca 1975 r. odbyło się Seminarium poświęcone badaniom mikroregionalnym halsztackich zespołów osadniczych, zorganizowane przez Zakład Archeologii Wielkopolskiej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Poznaniu i Zakład Antropologii Instytutu Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Spotkanie miało miejsce w Sobiejuchach, a obrady toczyły się w sali konferencyjnej Stacji Hodowli Roślin w Brzyskorzystewku (woj. budzowski). W Seminarium brali udział oprócz archeologów antropologów i paleobotanicy. Spotkanie miało charakter kameralny i roboczy i stało się nader przydatną płaszczyzną do

żywej dyskusji zarówno w zakresie szeroko rozumianej problematyki badań mikroregionalnych, jak zagadnień osadniczych okresu halsztackiego.

W programie oprócz oficjalnego otwarcia przewidziano 6 referatów. Posiedzenie przedpołudniowe miał rozpocząć referat dr. S. Kurnatowskiego pt. „Ogólne założenia teoretyczne badań mikroregionalnych”. Z uwagi jednak na to, iż referent nie mógł wziąć udziału w Seminarium, wprowadzający referat teoretyczny nie doszedł do skutku. Jako pierwszy wystąpił dr J. Ostoja-Zagórski przedstawiając referat pt. „Założenia teoretyczne oraz wstępne wyniki badań halsztackiego zespołu osadniczego w Sobiejuchach, pow. Żnin”. Nakreśliwszy podstawowe cele, jakie sformułowane zostały do zrealizowania w trakcie badań halsztackiego zespołu osadniczego w Sobiejuchach, referent przedstawił również przyjęte przez ekipę prowadzącą te prace sposoby ich rozwiązywania. Dużą wagę przykładają się w związku z badaniami cmentarzyska studium paleodemograficznym oraz rekonstrukcji relacji: populacja pradziejowa (w tym przypadku głównie z okresu halsztackiego) a środowisko. Zagadnienia te są rozwiązywane poprzez badania kompleksowe z udziałem archeologów, antropologów, paleobotaników i archeozoologów. W dalszej części swojego referatu dr J. Ostoja-Zagórski przedstawił dotychczasowe wyniki prowadzonych w rejonie Sobiejuch badań.

Autorem kolejnego referatu był reprezentant innej dyscypliny uczestniczącej w tych kompleksowych pracach, a mianowicie antropologii — doc. dr hab. J. Strzałko. W swoim referacie pt. „Antropologiczne badania możliwości adaptacyjnych populacji pradziejowych”, oprócz ogólniejszych sformułowań wprowadzających w problematykę, przedstawił także wyniki uzyskane w trakcie badań na materiałach z cmentarzyska w Sobiejuchach.

Jako trzeci z kolei, podczas obrad przedpołudniowych, wystąpił dr Fritz Horst z Berlina, który wygłosił referat poświęcony badaniom nad osadnictwem epoki brązu na północnych terenach NRD. W swoim wystąpieniu zaprezentował wyniki najnowszych prac terenowych, a następnie scharakteryzował kształtowanie się osadnictwa epoki brązu na obszarze północnej części NRD. Referent wysunął również w związku z tym szereg wniosków na temat podstaw gospodarczych społeczeństw tego okresu, sugerując duże znaczenie chowu zwierząt.

Po trzech wygłoszonych referatach rozwinęła się bardzo żywa dyskusja, w której brała udział większość uczestników spotkania. Dyskusja koncentrowała się wokół problemów badań mikroregionalnych, genezy i funkcji grodów ludności kultury łużyckiej, problemów datowania i in.

Po przerwie zostały wygłoszone trzy dalsze referaty. Doc. dr hab. J. Dąbrowski z Warszawy omówił badania zespołu osadniczego ludności kultury łużyckiej w Worytach, woj. Olsztyn; zarysowując w swoim referacie cele sformułowane dla tych prac, omówił następnie uzyskane dotychczas wyniki, akcentując interdyscyplinarny charakter badań na tym stanowisku.

Dr hab. Z. Bukowski z Warszawy przedstawił referat o możliwości wykorzystania poszukiwań podwodnych do badań mikroregionalnych. Referat krótko scharakteryzował podstawowe zasady takich badań i uzasadnił ich celowość, a w przypadku niektórych regionów, jak np. rejon Biskupina-Sobiejuch, wręcz konieczność ich przeprowadzenia.

Na zakończenie doc. dr hab. B. Gediga z Wrocławia w referacie zatytułowanym „Kształtowanie się stref zasiedlenia na Śląsku w epoce brązu i okresie halsztackim” przedstawił przeobrażenia osadnicze uchwytne na przestrzeni czasu rozwoju kultury łużyckiej na przykładzie badanego zespołu osadniczego w rejonie Wrocławia-Osobowic.

Również po zakończonych referatach posiedzenia popołudniowego rozwinęła się bardzo żywa dyskusja będąca w dużej części kontynuacją dyskusji przedpo-

łudniowej. W trakcie dyskusji popołudniowej zostały obszernie przedstawione prace Klubu Archeologii Podwodnej „TRYTON” z Bydgoszczy.

W drugim dniu spotkania zwiedzano teren badań w Sobiejuchach, a ponadto członkowie Klubu Archeologii Podwodnej z Bydgoszczy zademonstrowali sprzęt potrzebny do badań podwodnych, następnie zaś przeprowadzili pokaz poszukiwań podwodnych w rejonie grodu w Sobiejuchach.

Bogusław Gediga

WYKONANIE PRACY NA TERENIE BADAŃ W SOBIEJUCHACH

W dniu 14 października 1982 r. odbyła się w Sobiejuchach sesja naukowa, której przewodniczył kierownik prac w Klubie Archeologii Podwodnej „TRYTON” z Bydgoszczy, dr inż. Bogusław Gediga. W tym czasie zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość. W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość.

W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość. W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość.

W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość. W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość.

W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość. W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość.

W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość. W tym celu zostały zaprezentowane zdjęcia i filmy z prac wykonywanych na terenie badań w Sobiejuchach, a także zostały omówione wyniki badań i przedstawiono plany na przyszłość.